

Η άνοδος του ναζισμού στη Γερμανία του Μεσοπολέμου

Ορισμός - Προέλευση του όρου

- Ναζισμός ή Εθνικοσοσιαλισμός λέγεται η πολιτική κίνηση με εθνικιστικό χαρακτήρα, που στρέφεται εναντίον τόσο του κομμουνισμού όσο και της αστικής δημοκρατίας και επιδιώκει την εγκαθίδρυση ολοκληρωτικού μονοκομματικού καθεστώτος.
- Η λέξη προήλθε από το Εθνικοσοσιαλιστικό Κόμμα (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei) που έγινε γνωστό αργότερα ως Ναζιστικό κόμμα (από τις αρχικές συλλαβές της λέξεως Nationalsozialistische) και ιδρύθηκε το 1919 από τον Αδόλφο Χίτλερ στη Γερμανία.

Αίτια ανόδου του ναζισμού

- Οι Γερμανοί χάνουν στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και υπογράφουν την ταπεινωτική γι' αυτούς συνθήκη των Βερσαλλιών που τους επιβάλλει
 - βαριές πολεμικές αποζημιώσεις,
 - απώλεια εδαφών στα ανατολικά σύνορα και αποικιών και αγορών στην Αφρική και στον Ειρηνικό.
- Έτσι, γοητεύτηκαν από πεποιθήσεις που εξυμνούσαν την ανωτερότητα της φυλής και θεράπευαν την πληγωμένη περηφάνια

Αίτια ανόδου του ναζισμού

- Αντιμετώπιζαν οικονομικά προβλήματα μετά τον πόλεμο:
 - πληθωρισμό,
 - τεράστια αύξηση του κόστους ζωής,
 - χαμηλά ημερομίσθια

Βαθμιαία έχαναν την εμπιστοσύνη τους προς την ικανότητα της κυβέρνησης να τους βοηθήσει και έχαναν παράλληλα και την πίστη τους προς την αβασίλευτη δημοκρατία.

Η Γερμανία συνήλθε από τον πληθωρισμό κατά το τέλος της δεκαετίας του 1920 αλλά η οικονομική κρίση του 1929 επιδείνωσε την κατάσταση. Ο αριθμός των ανέργων ανήλθε στα 6 εκατομμύρια.

Αίτια ανόδου του ναζισμού

- Σ' έναν μεγάλο αριθμό Γερμανών έβρισκαν απήχηση οι κομμουνιστικές πεποιθήσεις που έγιναν πολύ δημοφιλείς μετά την επικράτηση του κομμουνισμού στη Ρωσία.

Βιομήχανοι, γαιοκτήμονες, τραπεζίτες φοβούνταν την επέκταση του ρώσικου κομμουνισμού και είδαν τον ναζισμό ως ανάχωμα σ' αυτόν.

Η πορεία του Χίτλερ προς την εξουσία. Η εδραίωσή του.

- Χρειάστηκε 10 χρόνια ο Χίτλερ για να ανέβει στην εξουσία. Από το 1923 έως το 1933.

Η πορεία του Χίτλερ προς την εξουσία. Η εδραίωσή του.

- Το 1919 μια ομάδα 7 ανδρών συναντήθηκε στο Μόναχο και ίδρυσε το Εθνικό Σοσιαλιστικό κόμμα των Γερμανών Εργατών. Αμέσως ο σκοτεινότερος από τους 7 έγινε και ηγέτης τους. Ήταν ο Αδόλφος Χίτλερ. Είχε καταταχτεί και υπηρετήσει στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο στον στρατό της Γερμανίας
- Μετά τον πόλεμο από κοινού με άλλους απογοητευμένους Γερμανούς κατήγγειλε τη Δημοκρατία της Βαϊμάρης, πολίτευμα που επέβαλαν στη Γερμανία οι νικητές.

Η πορεία του Χίτλερ προς την εξουσία.

- Το 1923 ο Χίτλερ τέθηκε επικεφαλής μιας απόπειρας πραξικοπήματος. Η έναρξη του κινήματος ανακηρύχτηκε σε μια μπουραρία. Το πραξικόπημα απέτυχε και ο Χίτλερ καταδικάστηκε σε πενταετή φυλάκιση. Αφέθηκε ελεύθερος, αφού εξέτισε ένα χρόνο της ποινής του.

Η πορεία του Χίτλερ προς την εξουσία.

Μέσα στη φυλακή έγραψε ένα βιβλίο.

Λεγόταν Ο Αγώνας μου (Mein Kampf).

Σε αυτό κατέγραφε

- το μίσος του για τους Εβραίους και τους κομμουνιστές,
- την αντίληψη του για την προδοσία της Γερμανίας από τους εχθρούς της στον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο και
- την πίστη ότι μόνο με ισχυρή ηγεσία θα μπορούσε η χώρα να ξανακερδίσει τη θέση της στην Ευρώπη.

Το βιβλίο αυτό έμελλε να γίνει η βίβλος του Ναζιστικού κόμματος και του καθεστώτος που προήλθε από αυτό.

Στις εκλογές που γίνονταν από το 1928 έως το 1932 αύξανε συνεχώς τη δύναμή του.

1928	12 έδρες
1930	107 έδρες
1932	230 έδρες

Εκείνη την περίοδο, διάφορες κυβερνήσεις εναλλάσσονταν στην εξουσία για λίγους μήνες.

Οι πολιτικές αυτές εξελίξεις και η πολιτική αστάθεια έστρεψαν πολλούς συντηρητικούς προς τον Χίτλερ και τους ναζιστές ως εναλλακτική λύση για την έξοδο της χώρας από την οικονομική και πολιτική κρίση.

- Έτσι ο πρόεδρος Χίντεμπουργκ τον διόρισε καγκελάριο και έγινε επικεφαλής κυβερνήσεως συνασπισμού Ναζιστών και Εθνικιστών.
- Σύντομα διέλυσε την παλιά βουλή και προκήρυξε νέες εκλογές στις 5 Μαρτίου με στόχο αυτή τη φορά την απόλυτη πλειοψηφία.

- Παραμονές εκλογών ξέσπασε μια πυρκαγιά στη βουλή.
- Η κυβέρνηση την απέδωσε στους κομμουνιστές
- Αυτό υπήρξε πρόσχημα για την εξαπόλυση αντικομμουνιστικής προπαγάνδας και τον περιορισμό της ελευθερίας του τύπου μια βδομάδα πριν από τις εκλογές.
- Παρά τη βία που ασκήθηκε στους ψηφοφόρους το Ναζιστικό Κόμμα έλαβε μόνο το 44% των ψήφων.
- Η νέα βουλή ψήφισε να δοθούν στον Χίτλερ απεριόριστες εξουσίες, καθώς εκείνος επικαλέστηκε λόγους εθνικής ανάγκης
- Ο Χίτλερ πήρε τον τίτλο του Αρχηγού (Führer / φύρερ) του Γερμανικού Έθνους.

Ο ΧΙΤΛΕΡ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

- Για να περιορίσει την ανεργία η κυβέρνηση προώθησε ένα ευρύτατο πρόγραμμα δημοσίων έργων, δενδροφύτευσης, αποξήρανσης ελών.

Μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού απορροφήθηκε σε ένα ευρύ πρόγραμμα εξοπλισμού.

- Επιστράτευσε επιστήμονες για την ανάπτυξη της Γερμανίας.
- Με συμφωνίες με χώρες της Ανατολικής κυρίως Ευρώπης η κυβέρνηση εξασφάλισε αγορές για τα βιομηχανικά της προϊόντα και φθηνές πρώτες ύλες.

- Μέχρι το 1939, μέσα σε μόλις έξι χρόνια η χώρα ήταν η πιο ανεπτυγμένη οικονομικά στην Ευρώπη με την πιο σύγχρονη βιομηχανία και τον ισχυρότερο στρατό.
- Οι μάζες φαίνονταν ικανοποιημένες από την εξάλειψη της ανεργίας, τις πανηγυρικές δημόσιες εκδηλώσεις και τις αναφορές του καθεστώτος στην έξοδο της χώρας από τη διεθνή απομόνωση.

Ο Χίτλερ και ο περιορισμός των ελευθεριών

- Η Γερμανία, όμως, μετατράπηκε σε ένα έντονα συγκεντρωτικό κράτος.
- Όλα τα κόμματα εκτός από το ναζιστικό τέθηκαν εκτός νόμου.
- Ελεγχόταν απολύτως ο Τύπος, η εκπαίδευση, το θέατρο, ο κινηματογράφος, το ραδιόφωνο, καθώς και πολλοί κλάδοι της παραγωγής και του εμπορίου.
- Η μυστική αστυνομία, η Γκεστάπο, τα λαϊκά δικαστήρια και τα στρατόπεδα συγκέντρωσης αντιφρονούντων και ανεπιθύμητων στοιχείων κάθε είδους ήταν τα βασικά όργανα ελέγχου της εξουσίας από το καθεστώς.

- Καταργήθηκαν οι εργατικές ενώσεις και στη θέση τους ιδρύθηκε το Εθνικό Εργατικό Μέτωπο που έλεγχε τον εργατικό κόσμο.
- Οι εργοδότες είχαν εκτεταμένες αρμοδιότητες ως «αρχηγοί» στις επιχειρήσεις που διηύθυναν.
- Απαγορεύονταν οι απεργίες και αποθαρρύνονταν οι διεκδικήσεις που δεν είχαν την έγκριση του κόμματος.

ΧΙΤΛΕΡ ΚΑΙ ΜΟΥΣΟΛΙΝΙ

Η ναζιστική ιδεολογία - Διαφορές από ιταλικό φασισμό

- Για τους ναζί η δημοκρατία, ο κοινοβουλευτισμός, ο φιλελευθερισμός και ο κομμουνισμός ήταν παράσιτα στο σώμα της Γερμανίας που είχαν αναπτυχθεί κάτω από την επίδραση των Εβραίων και έπρεπε να καταστραφούν.
- Ως προς την ιδεολογία του ο ναζισμός έμοιαζε με τον ιταλικό φασισμό. Ο αυταρχισμός, ο εθνικισμός, ο μιλιταρισμός, η εχθρότητα προς τους διανοούμενους διέκριναν και τους δυο. Ο ιταλικός φασισμός, όμως ποτέ δεν είχε ρατσιστική βάση.

- Παρά το γεγονός ότι η Γερμανία ήταν μια από τις πιο εκβιομηχανισμένες χώρες του κόσμου ο εθνικοσοσιαλισμός είχε μια περίεργη αγροτική χροιά που ο ιταλικός φασισμός δεν είχε.
- Το κλειδί της ναζιστικής θεωρίας έβγαινε από τη λέξη Blut und Boden (αίμα και χώμα).
- Η λέξη αυτή υποδήλωσε μια σταθερή στοργή για τους αγρότες. Επίσης η μεγάλη εκτίμηση για τους ανθρώπους της υπαίθρου προέρχονταν από το γεγονός ότι είχαν το μεγαλύτερο αριθμό γεννήσεων στο σύνολο του πληθυσμού και, κατά συνέπεια, ήταν πολύτιμοι από στρατιωτική άποψη.